

A „KELET” előfizetési díja:
 Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
 Egész évre 16 frt.
 Félévre 8 „
 Negyedévre 4 „
 Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DUAZTATNAK.
 Kéziratok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak

Feliról használt gümönd sor vagy annak kere 6 kr.
 Bélyegj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Hasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben. Hasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szervitátor 5. sz.

Nyitási díjak

gümönd sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvtáraszkedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Visszaemlékezés külföldre.

Kolozsvár, 1878. nov. 22.

I.

Egyik budapesti hírlapíró-barátom elkeseredésében modern rabszolgasági intézménynek keresztelte el a hírlapírás mesterségét, s valóban elkeseredés nélkül szólva is meg kell neki adni, hogy sok tekintetben igaza volt. Doc-tornak, tanárnak, hivatalnoknak, mesterembernek, színésznek, favágónak jobb dolga van a földön, mint az újságírónak.

A doctor a tanádban élvezve kursorát, minden betegségre megtanul egy három soros receptjét s ha mindjárt halálán van is a patiens, neki többet tudni, háromsornál többet írni soha sem szükséges, meg levén a kiváltsága, hogy olyan nyelven írhat, mit senki sem ért, senki sem bírálja meg tudományát s mégis egészen a halálig vakon engedelmeskedik neki. Beggz mily pompásan menne dolga az újságírónak, ha minden politikai és társadalmi betegségre valami nagy recipé könyve volna, minden nap közreadná belőle néhány 4—5 soros rendelvénnyel s az olvasók a nélkül, hogy megnéznék mi van benne írva, vak engedelmességgel bevennék, inkább híve azt, hogy meggyógyul, mintsem felfordul tőle a társadalom! Az újságírónak azonban nem csak egyeseket, hanem millióit kell hogy gyógyítsa alá vegye az embereknek; keserű orvosságokat nem írhat, mert a patiens szétszaggatja receptjét; a mit írnia kell, sehol megírva nines, (nem szólnak itt az ollózásokról) hanem magának kell kitalálnia; még egy betegségre sem írhatja ugyanazon recipét, mert a patiens mindig újat követel; rendelvényeit minden olvasni tudó ember bírálat alá veszi s ha jónak találja sem veszi be.

A tanár azt adja elő, a mit már mások megírtak; az újságírónak azt kell megírnia, mit még mások nem adtak elő; amannak előadását csak 50—60 gyermek bírálja meg, az újságíró, ha gyermek is, néhány ezer öreg kritizálja; a tanár szolgálati évének fele szünet, az újságíró a hitlapitók kegyelméből alig jut évenként háromszor egy-egy két napig tartó sátoros ünnephez; a tanárnak rendszerint kevesebbet kell beszélnie mint a mennyit tud, az újságírónak arról is kötelessége írni, a mit nem tud és nem ért.

A hivatalnoknak meg van rendes hivatalos órája, a melyen kívül soha sem gondol hivatalos teendőire; az újságírónak se éjjele se nappala, teendője akkor van, a melyik órában a communitynak s száz meg száz-féle egyetnek gyűlést, a választóknak

fáklyás menetet, a színháznak előadást, másoknak banqueteket, a sorsnak valami tüzesetet tetszik rendezni; a hivatalnok éveken át egy irodában ül, az újságírónak nemcsak egy város minden zugában, de a világ minden pontján figyelemmel kell kísérnie az eseményeket; a hivatalnok csak azért felelős, a mit maga tesz és csak hivatali főnökével szemben, az újságíró százak hazugságáért is jót kell álljon; a hivatalnok sokakat be is zárathat ártatlanul, az újságíró egy rossz szóért köteles a kard éle vagy a golyó elé állani; a hivatalnok egy aktát hónapokig hevertethet vagy tanulmányozhat, ha mindjárt csak a szamosfalvi molnárné egyik tyukjának eltűnéséről van szó benne, az újságírónak egy pár óra alatt, a mint tudtára esett, mélyreható böles ítéletet kell mondania az Andrássy beszéde vagy a berlini szerződés felett, melyben országokat osztogatnak.

A színész csak betanulja és szószerint eljátsza a mit számára kidolgoztak, az újságírónak újra kell lapjával előadni, a mit az egész világon játszanak; a színész négy fal között teszi ki magát a közönség bírálatának s egy pillanat alatt elmúlnak, feledékenységbe mennek mozdulatai, az újságíró kézvonásai a nyomdafesték útján örök időre állandósíttatnak s ezerek ítéletének vannak alávetve.

A mesterember fából, bőrből kezével dolgozik, az újságíró fejével s éveken át egy szűk koponyából kell hogy kiszedje a munka anyagát, az eszméket. Az iparos akkorra ígéri meg egy cipő elkészítését, a mi időre elkészíthető, az újságírónál a véletlen teszi meg a megrendeléseket ítéletekre és tervek-re, hol az afghánistáni angol konfliktust, hol a pleynai győzelmet, a székely pucscot, a válaszfeliratot, a dézs-aphaidai vasutát, Széll lemondását, a színházi szerződéseket illetőleg, a munkát pedig, bármily nagy legyen, a nélkül, hogy az ember valamely számszámhoz, könyvhez vagy jegyzethez nyúlhatna, a lap megjelenésének idejére okvetlenül el kell készítenie.

Ime ilyen az újságíró kenyere, miből megértheti az olvasó, miért találkozik a lapok hasábjain gyakorta oly rengeteg felületességgel, hibás adatokkal és ellenmondásokkal.

Ép e kényszerűsége a felületességnek szomorított el engem is ma, a midőn a lap főmunkatársa reggel jelentette, hogy vezércikk a mai számra nem érkezett s én most is, mint sokszor, azon kényszerűségben voltam: írni arról, mit még meg sem gondoltam vagy bele fogni azon nagy halmaz anyagba, me-

fogásáról van szó a kottabos) játék alkalmával, mely kedvezve mulatsága volt az athéni lakomákna, és némi felsüléről, mely rá nézve bekövetkezett. Hermippos vigjáték tárgyává tette a Minerva születését, és híhet, hogy Vulcanus fejszéjének meg volt benne a maga szerepe, mint később Lukianos párbeszédében, hol Jupitert főfájásától menti meg. De miért folyamodjunk föltevéshez? Aristophanes bár mily házagosan is maradt ránk, bőven szolgált egy maga is példákat. Ott van például A Békákban Herakles hagyományos falánkságával; az alvilág koromároni panaszkodnak, hogy élés kamrájukat egészen kifogyasztá, és Persephoné, ki iránta gyöngéd emléket táplál, visszatérte nek híre, siet egy egész ökröt megsütettni. Ott van Plutóban Merkur, ki, miután haszalanul kísért meg a durva hangot, aztán megpróbálta Kariont a rabszolgát könyöröletre bírni az ő éhség miatti gyötreimre iránt, nagy bajjal talál számos, előbb tárgyaltan melléknevei közt egyet, mely a kuktaságra ad neki jogozimot.

A Madarak című darab ugyanazon megámadások rohamának teszi ki az istenek minden osztályát, melyet csak képzeli lehet. Az egész Olympus éhségtől gyötörték, mióta a légi város alapítása folytán az áldozati füsttől meg lón fosztva. A barbar istenek, kik a leghevesebbek, zavargó kiabálásaikkal töltik be azt, és Jupitert lázadással fenyegetik. Tehát kénytelen egyezkedésre lépni a madarakkal a világ ez új uraival és követeket is küldeni hozzájuk. Gyöngé

lyet különösen iparpolitikai érdekekben külföldi utamon gyűjtöttem; írni a nélkül, hogy idevágó jegyzeteimet s irodalmi segédzsereimet átlapozhattam volna. Szerencsére saját állapotom leírásával ezuttal megmenekedhettem a kényszerűségtől s a jövő alkalomra megígérhetem, hogy az „iparmuzeumok”-nak a honi iparra való befolyásáról közölhetek egyetmást. A „Kelet” olvasói pedig meg fognak bocsátani, hogy ezuttal a tárcza felnyult ide a vezércikk helyére. Justus.

— Ő császári és Apostoli királyi Felsége következő legf. kéziratot méltóztatott kibocsátani:

Kedves báró Philippovics tábornak nagy!

Abbeli jelentés folytán, hogy az összes megszállt területen a béke immár helyreállottnak tekinthető: indittatva érzem Magamat, a II. hadsereg-parancsnokság Ön által javasolt felosztását jóváhagyni, s Önnek azon kérelmét teljesíteni, hogy prágai parancsnoklő-tábornoki fentartott állomására visszahelyeztessék.

Nagy megelégedésemre szolgál, Önnek — jelen állomásától való megválása alkalmából — a fegyveres ellenállás gyors és tartós elnyomása, a köz rend és béke helyreállítása, valamint a megszállt területen egy rendszeres közigazgatás lehetővé tétele által szerzett nagy érdemeiért, — megérdemelt köszönetemet és legteljesebb elismerésemet újabban is kifejezhetni.

Kelt Gödöllőn, 1878. évi november hó 18. dikán.

Ferencz József, s. k.

— A megszállás költségeire vonatkozólag jelentik a bécsi lapok, hogy az 1878-iki utólagos hitel 41,720.000 frtra., az 1879-iki szükséglet pedig 33 millióra rög.

A szerb hivatalos lap jelenti, hogy a szkupstinát nov. 21-kére Nisbe hívják össze.

Külföld.

A mészka kormány terveiről azt hirteli egy bécsi lap, hogy Pétervárt most azon fázadnak, hogy létrehozzák Törökország európai okkupációját, miután a portában sem erő, sem akarat nincs a berlini szerződés követeléseinek elegetten. A portát nem bír saját népeivel s nem tudja levérni a macedonai lázadást, mely félelmetes irányokat kezdett ölteni. Ezért Suralovnak és Orlovnak az volna a missiója, megnyerni a hatalmak beleegyezését arra nézve, hogy francia csapatok szállják meg Taessaliát és Epiruszt; olasz csapatok Albániát és végül ruméliai orosz

mentő eszköz és alig ígér valami sikert, a követés feje bár Neptunus, egyike a főbb isteneknek, ki az Olympus érdekei iránt buzgólkodik, és hagyományos tisztelt alakjához hű, de a demokrat szellem kénykedése gyarló társakat csatol hozzá, a barbar és alsóbb rendű istenek képviselőit. Hiába ad a méltóságos magatartásból leztek Tri-ballos istenek, ez állatias durva lönynek, és hiába kísérti meg kijátszani Herakles vastag öszjársát, az előbbi csak enni akarván, semmit sem ért a diplomácia finom fogásaihoz, és néhány barbar járgonban mormogott szó mellett, ép mint a Molliere töröke, mindenbe azonnal belenyugszik. A mi a másodikikat illeti, csak egy ellenállhatatlan érzék hódol meg: a párolgó vadhús, melyet az alkudozás alatt sütnék, lecsillapítja azonnal harcias kedvét.

Egy pillanatig ingadozni látszik ez ellenvetésre. Ha Jupiter meghal, miután másra ruházta a könyuralmat, te szegény lény, mondja neki Neptunus, mert halála esetére összes hagyatékára rád néz.

De a madarak megbízottja idézi neki az athéni törvény szövegét, mely szerint a törvénytelen gyermekeknek semmi joguk nincs az örökségre, mely a halott legközelebbi rokonaira száll. Tehát fivérére és nem fiára hagyhatja csak Jupiter az örökséget és így Neptunus pusztá saját érdekében szólt. Mit lehetne felelni ily döntő érvre? Herakles szemeiért is leluh a hályog és Neptunus maga is lemond a küdelemről: tehát az uralkodás véglegesen a madaraknak engedték; lemond róla Jupiter, kinek be kell érnie no-jével Junóval. Azt még felhozhatná valaki, hogy a költő és közönsége s darabban ép oly kevésbé hisznek Triballos isten létezésében, mint az Akarnaniaiakban a Pseudartabasban; de Neptunus és Herakles, de Jupiter és az egész Olympus? A hellén vallás összes kiütősségei vannak neveltség tárgyává téve.

(Folyt. köv.)

hadak levernék a macedonai lázadást. Német részről állítólag nincs semmi kifogás az ellen, hogy Franciaország aktív szerepet játsszék a keleti kérdésben, ha e szerep szorosán megmarad az Oroszország által megjelölt keretben.

Berlini táviratok szerint az országgyűlés fölkiáltással megválasztotta régi elnökeit. Bennig-sent egyhangulag fölhatalmazták, hogy a legutóbbi szomorító esemény alkalmából fejezze ki a császár előtt a képviselők részvétele és halálának érzelmeit. A pénzügyminiszter előterjeszti az 1878/79. költségvetést. E szerint 6,400,000 márkára rug a tavalyi fölösleg, de a melyet elnyelt a birodalmi járulék. A rendes jövedelem 632½ millió, a rendes költség 652½ millió, a rendkívüli szükséglet 64½ millió van előirányozva. A deficit összege tehát 73½ millió. Ez ellen a legjobb segítség az országnak mentesítése a birodalmi terhektől, a német birodalom részére való saját forrása nyitás által és a közszégi adóviszonyok reformja. A jövő pénzügyi évben kölcsönsegítségével történhetik meg a kiegyenlítés.

Oroszország, mint a „D. Tel.”-nak Pé-rából írják, titkos rendőrséget tart Konstantinápolyban, mely testületnek az a feladata, hogy a török lakosságban pénzen párt-híveket vásároljon s hogy megvesztegetés által fontos állomásokon levő egyéneket megnyerjen Oroszország szolgálatába. Ezen organizáció élén egy tábornok áll, két kapitány a segéde és számos ügynöke van s igen tetemes pénzeszközök állanak a rendelkezésére.

Anglia és Kabul. Pesavur, nov. 15. (A „D. Tel.” sürgönye.) Ningrahar, Lughman és Kunar törzsek fősereit fölhitva az emir, hogy követőkkel együtt csatlakozzanak az ő hadseregéhez és vonuljanak ki a Khyber-szoros védelmére. Ezen néptörmékből számos család angol inváziótól rettegve, a közfélekív hegységekbe menekül. Az emir nem bizik a kabuliakban és nem meri székhelyét elhagyni. A nemzeti közvélemény azt tartja, hogy a békés megoldás Oroszország magatartásától függ, és hogy ha háborúra kerül a dol-g, az emir nem fog orosz segítség nélkül har-colni. Brovne az indiai főparancsnok egész hadserege kark (drab szinhez hasonló) öltözetet visel — mely a csapatokat csaknem láthatatlanná teszi.

Bukarestből jelenti a „Politische Correspondenz”: Anglia képviselője értesítést adta a román kormánynak, hogy Anglia nemcsak élénken sajnálná az orosz-román conventió megújítását, hanem ezen ok miatt meg fogja vonni Romániától érdekeltségét és saját sorsára bizzá.

EDINA.

Angol regény.

KÉT KÖTETBEN.

Írta:

WOOD ASSZONY.

MÁSODIK KÖTET.

Harminczkettődik fejezet.

Megaláztatás.

(102-ik folytatás.)

Épp oly meglepettnek látszott, mint Eliz, de aztán kezét nyújtott neki.

— Miss Raynor, kegyed az?

— Igen, én vagyok, felelt ez kezét nyújtva,

s arczát égi pirosság futotta el. Milyen jól nézett ki Vilmos, milyen nagyon jól, még sokkal jobban, mint az előtt! Ugy látszott, mintha meg-nőtt volna, minden esetre tekintélyesebb kinézést nyert. És tekintélyesebb ember is lett az óta, mert bizonyos hirre tett már szert a világban, mint ügyvéd.

Megpillantása felébresztette Eliz lelkében, Sasvár s a szebb napok emlékét, s szíve fájt a gondolatnál.

Sir Fülöp s lady Stane egészeségek? szólt, csakhogy moadjon valamit, mert nem tudta mit is szóljon, e hallgatás zavarba ejtette.

— Anyám jól van, köszönöm, de atyám nagyon beteg.

Hangja jéghideg volt s Elizre ez fájdalom-san hatott. Teljes világításban állt ott az ifjú előtt s öntudatában annak, hogy mily szegénynek s megalázottnak kelle, hogy feltűnjék előtte.

Egészen közelében ült egy fiatal hölgy, fe-

Konstantinápolyból jelenti a Pol. Corr. A macedonai lázadás folytonos terjedése következtében utasította a szeraskierátus Sefket pasát, a harmadik (monasztiri) hadtest parancsnokát, hogy a lázadók ellen haladók nélkül kezdje meg az erőfesz operációt, és a kombinált előnyomulás érdekében értekezék Szahir pasával, a szaloniki hadtestparancsnokkal.

Bukarestből jelenti a Politische Correspondenz: Fava báró az új olasz követet utasította kormányra, hogy ne nyújtsa be addig megbízó levélét, míg formális biztosítást nem kap a román kormánytól, hogy a zsidók emancipációjának kérdése a legrövidebb idő alatt teljes megoldást fog nyerni.

Konstantinápoly és az oroszok.

A katonai helyzetről Konstantinápolyban ezt írja a „Pol. Corr.” Csorlubló nov. 11-ikén: Tegnap éjszaka az egész török előőrsi vonal alarmirozva lett. Okul szolgált az oroszok nagytömegű csapat mozgása, melyet nagy tüntetéssel hajtottak végre. Orosz részről ez alkalommal is több lövés történt a török előőrsökre, miközben két niam elesett és három ember megsebesült. A török katonaság föl volt bészülve és Mehemed pasa s Taya pasa egész erőfőre volt szükség, hogy viszsztatartsák a török katonaságot, kik az egész vonalon meg akarták nyitni a tüzet a kihívó ellenfélre. Egy orosz tábornok megkérdezte ez iránt, azt válaszolta, hogy az orosz katonaság látva azt, hogy a török makacsság elkerülhetlenné tette a háborút, már nagyon harciasan hangulatban van, s hogy be sem tudja várni az időpontot, mikor kiadatik a parancs Konstantinápoly ellen indulni.

Más magas orosz tisztek tartózkodás nélkül beszélik, hogy Törökország többé nem létezik Oroszországra nézve, és hogy most már csak a görög aspirációra fordítják figyelmüket. Görögország nem csak Tessaliát, Epiruszt, hanem Tráziát is meg akarja szerezni s ezt magakadályozni lesz Oroszország feladata.

Orosz ügynökök összevásárolnak itt a környéken és Rodostól körül minden gabuaneműt s ezért a porta celszerűnek látta megtiltani a gabnaki-vitelt.

Vessel pasa a 3-dik török hadtest parancsnoka jelenti, hogy Rodostó terület bolgár és görög lakossága közt igen heves összeütközés történt, úgy, hogy csak nagy haderő állíthatta helyre a rendet s védte meg a görögöket a bolgárok megrohanásától.

Nagy izgatottságot keltett az a hír, hogy Gallipoli görög püspököt, ki mult héten kerületét beutazta, elfogták az oroszok és Drinápolyba hurcolták. Az elfogatás a bolgárok vadságkodására történt, kik azt

hét selyem ruhában, gazdagon díszítve csipkék és gyémántokkal. Mint megváltozott reá nézve minden!

— Van itt valaki kegyed családjából miss Raynor? Senkit sem látok közlők.

— Nincs senki itt, én a nevelőnő vagyok, felelt a szegény Eliz s e vallomást keserű fájdalommal tette, mi hangján is meg kellett hogy hallszodjék.

— Ugy, a nevelőnő, szólt Stane minden felindulás nélkül. Remélem mra. Raynor egészeségek.

— Nem igen jól van, köszönöm a kérdést. Mr. Stane tovább ment. Még látta őt Eliz az est folyamában néhány ízben távolról, de közelébe nem jött többé. Eliz az első éjét új lak-helyén keserű fájdalom közt töltötte el; vánkosa nedves volt kiomlott könnyeitől, nem a mult elvesztését fájlalta, nem a nemes feladattól, munkáért, mely a.ötte állt, nem, megváltozott körülményei, elvesztett világbeli állása feletti sajnálattól, hanem sirt azért, mert elvesztette Stane Vilmos szerelmét.

Harminczharmadik fejezet.

Az ébenfa szekrény.

E délutánról még egyéb elbeszélni valónk is van.

Mintegy öt óra lehetett, midőn Edina hazaérkezett Proen-éktől. Nagy bámulatára egy idegen urat talált Raynornál. A theás eszközök az asztalon álltak, Rupí a földön ült, Kata föllábon állva, hátát az ablak felé, tágira nyitott szemekkel bámult az idegen látogatóra, ki reá nézve rendkívül szokatlan jelenség volt. Kisdéd öreg ur volt ez, ritkás ősz hajjal, hideg tekintetű világos szemekkel, s gondosan, tisztán öltözködve,

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A vallás Aristophanes műveiben.

Jules Girard nyomán

Hegedűs Istvántól.

I.

(Folytatás.)

Valóban az egész Olympus, a mint az megjelenik a kölök dalaiban és a vallásos szertartásokban, minden külsőség vagy osztályozás nélkül, ki van szolgáltatva a vigjátéknak; a nagy istenek épen úgy mint a kisebbek, a nemzetiek épen úgy mint az idegenek, helyet foglalnak a torzalakok e pantheonában, melyet az athéniek kacajának kitesz.

Discordia (az egyenetlenség) egyesülvén az agg Khronoszszal, szült egy nagy zsarnokot, kit az istenek Kephallógérátának neveznek.) Ugyanez istennek Luxuria (a pazarlás) szül egy leányt, Héra Aspasját, a szemérmetlen ágyast.* Így Kratinos egyik vigjátékában a Khironokban, vette magának a szabadságot a Jupiter és Juno családi életét travestálni. Plató a vigjáték író egyik darabjának a Porul járt Jupiter címet adott, és azt gyantit-ják, hogy ebben az Olympus urának valami bal-

*) A Nephelógerata parodiája, mely tudvaleg Jupiter jelzője. A helyett, hogy fellegeteket gyűjtene, a költő az ókomikus kosmogoniájában fejek gyűjtő-jének nevezi, minthogy Periklesfejének nagysága, egy szőlőn több fejet egyesít. E magyarázat mentésége az, hogy nélkülözhetetlen.

állíták róla, hogy több beszédében kikelt a császár, az orosz hadsereg s általában Oroszország ellen, s hogy azt hirdette, miszerint a görögöknek nem kell fellázadniuk a törökök ellen, hanem azokkal szövetkezve kell megküzdeniük Oroszország és a kegyetlen bolgárok ellen. Tény, hogy az elfogatásról Gallipoli parancsnoka értesíté a portát, s hogy aztán az orosz főparancsnokságnál és Labanoff hűgölő reklamáció történt.

Ghazi Oszmán pasa tegnap egész nap szemlét tartott a Hademléki védővonallal szembe fordított állásait rendelte el. Oszmán pasa Konstantinápolyból egy „második Plevná” fog csinálni. Az ő intézkedései alapján kiterjedt sáncművek készülnek most nem messze a fővárostól San-Stefanónál és Kucsuk-Csekmédcsénél, nagyobb csapatok befogadására. — Ezen hátsó védővonallal az Omeidanon egy vár is épül, mely a vonal védképességét tetemesen növelni fogja. Ezen újabb védművek némelyike már a lőpor-tárak építéseig és a védfalakig előre haladt. Utóbbi napokban 40 darab nagy moszár hozatott ide. — A védműveken idáig 400 ágyu van. Lőszerkészlet is bőséggben gyűjtetik.

A török hadvezénylet mindent elkövet, hogy Konstantinápolyt bevehetetlen erősséggé tegye. A csapatok begyakorlása tekintetében is a legnagyobb erőfeszítés történik. Kora hajnalról tartanak a hadg, akorlatok és szakadatlanul folyó naplementig. A Plevnában volt hadseregéből legalább 15,000 ember van itt, kik az utjonczok begyakorlásával foglalkoznak. Kicsinált dolgoznak lehet venni azt is, hogy a döntő pillanatban Ghazi Ozmán pasa fogja atvenni az itt központosított egész hadsereg főparancsnokságát.

A lefolyt héten ide érkezett erősséggel a Tracziában levő hadsereg 110,000 főre rug.

A vörös könyv.

A vörös könyv meglehetősen tarka gyűjteménye az okmányoknak, mely 269 darabban az 1877 ápril 7-től, tehát az orosz-török háború kezdetétől 1878 nov. 3-ig terjedő időt foglalja magában. Első részében tehát kizárólag történelmi érdekű. Az okmányok sorát Gorcsakov hercegnek már a lapok által közölt jegyzéke nyitja meg a külföldi orosz missziókhoz melyben Oroszország a háború indokait és ostensibilis célpontjait adja elő. Jelentősebb darabok sora csatlakozik hozzá, melyek arról a kérdéssel szólnak, adassék-e az orosz jegyzékre válasz vagy sem. (Tudvalevőleg e kérdést minden hatalom a válasz nem adás értelmében tartotta el.) A 17. szám a szultán proklamációját tartalmazza a szerdar-ekremhez és a török hadi- és hajóhad-parancsnokokhoz, ugyancsak a porta hadi manifestumát. Az osztrák-magyar kormány önálló akciója, a háború kiterjesztésének kérdésében az er területre lép elő. 1877 ápr. 26-án a bécsi kabinet protestál Klado-rának a törökök általi megszállása ellen, minthogy Oroszország nyilatkozott, hogy e ponton túl nem fog benyomulni s hosszabb fejtegetések keletkeznek mind Törökországgal mind Szerbiával, melyek végre a szerb terület általános tiszteltetésben tartásához vezetnek.

A 36. szám Kogolniceanu román miniszter egy hosszabb előadásában Románia bécsi ügyükhöz 1877. május 21/14-ről Románia viszonyát fejtegeti a portához, a 47., 48., 61. számok szintén a román kérdéseket érintik. Ezek közt foglal helyet néhány konstantinápolyi tudósítás a török kamarában történetekről minden kiválóbb jelentőség

Edina belépve, azonnal felismerte őt s szívélyesen kezelt a vendégnek. Mr. Street volt, a bankár. Ugy látszott csak éppen most érkezett, mert még nem hozott elő semmi ügyleti dolgot. Most azonban rögtön azon kezdte. Edina némán tette le kalapját a felöltőjé, mialatt figyelt a mondottakra, s elkészítette a theát. A bankár ott állt, elmondott mindent részletesen, s nem látzott arra figyelni, mi körülötte történtik.

Hanem azért valóságban látott mindent, a szegényes, kopottas butoratu szobát, a kisebb gyermekek viseltes öltözét, a zubbony kinézését, ki Alfrednek egy elrongyolott rainbonyát éppen akkor foltozta, a száraz kenyeret a thea mellett, melyet vaj nélkül kóstoltak el. Edina kitöltötte a theát, s őt is megkínálta egy csészével, odartartva a tejet és cukrot hozzá.

— Tej-szin ez? kérdezte mr. Street.

— Nem, csak tej, felelt Edina, de hamisítatlan minőségű, egy kis majorháztól hozzuk mi magunk.

Street azért jött volt, hogy megkérdezzék Raynornétól, ha emlékszik-e egy kis ébenfa szekrényre létezésére Sasváron; az elhalt Atkinson asszony tulajdona volt, s papírokat, nyugtákat s több felet tartott benne.

Nagyon jól emlékszem ama szekrénykére, szílt Raynorné, férjem használatba vette, s számlákat szokott volt belé tenni.

— S nem tudja kegyed mi lett a szekrényből asszonyom?

— Ott maradt a ház nál.

— Én is úgy gondolom, viszonzá a bankár, de sehol sem fellelhető. Tegnapot Sasváron töltöttem, hogy kutasass utána. Mr. Fairfax azt mondja, nem emlékszik, hogy látta volna itt. (Folyt. köv.)

nélkül. A porta csak Savfet pasának egy Aleko pasához 1877. jun. 5-én intézett sürgönyében felel arómán nyilatkozatokra. Az ezután következő darabokból legfőkébb Langenan b., pétervári nagykövet egy jelentése 1877. jul. 1-ről a proklamációról, melyet Sándor császár a bolgárokhoz intézett, mint némileg jelentősebb emelendő ki. Egyuttal nagyobb hízagot pótol, mely itt a vörös könyv kronológiájában bekövetkezik, mivel a legközelebbi darab, a porta kérése a közbevetést illetőleg decz.-ról van kelteve.

A hízagot a hadi események által betöltöttnek kell gondolni. A mi ezután következik, aktualissab termeszeti. Persze ez is, csak is igen korlátozott pillantást enged az események menetébe s az azokat kísérő diplomáciai akcióba. 1878. február 3-án a bécsi kabinet egy a keleti kérdések fölötti európai tanácskozás kezdeményezéséhez fog és a legközelebbi hónapok, a berlini congressus tényleges létrejöttéig csaknem kizárólag az értekezleti vagy congressusi kérdést uralk. Körülbelül ez a gyűjtemény legértékesebb része. A mi ezután következik, előbbi közlételek által már nagyrészt ismeretes, így Wassits főkonzul jelentései a szerajevói eseményekről, a cs. kir. csapatoknak Boszniába történt bevonulásáról.

Még csak a boszniai menekültek hazahozatására vonatkozó okmányok; (143, 145, 147, 150 számok) továbbá Lippich főkonzul igen ólék jelentésének sora a prirendi eseményekről, az albán ligáról és Mehemed Ali meggyilkoltatásáról; végre Wrede herceg, osztrák-magyar belgrádi főkonzul jelentése az állásról, melyet Szerbia foglalt el az okkupációval szemben, említendők fel. — A záradékot képezi az osztrák-magyar kabinet ismeretes jegyzékeltatása a portával csapataink által Boszniában állítottak elkövetett kegyetlenségekről, továbbá a berlini szerződés keresztültételének megkezdéséről szóló jelentések, melyek közül különösen Kállay jelentései a kelet-ruméliai bizottság munkálatairól, ugyancsak az illető ülési jegyzőkönyveket emeljük ki.

Az utolsó darab Kállay egy jelentése Philippopolból, november 3-ról, melyből amannem érdektelen tény látható, hogy Ausztria-Magyarország képviselőjét felszólították, hogy a bizottság szervező tevékenysége számára dolgozzon ki egy programot, mely felszólításnak ő tudvalevőleg már eleget tett.

Ezekben ismertetjük a vörös könyvet a „P. Li.” után.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház nov. 20-iki ülésében

Kazay János előadó bemutatja a gazdasági bizottság jelentését a képviselőház f. havi költségvetése, valamint a képviselőház mult havi számadása tárgyában, mely a pénteki ülés napirendjére tűztetik ki.

Következik a választásfelirati vita folytatása.

Horváth Lajos:

Azok közé tartozom, kik a vitának, mely folyamatosan van, kiváló fontosságot tulajdonítanak s nem tartják a trónbeszédre adandó választ az alkalommal conventiónális formáságnak. (Helyeslés.) Hanem azt kívánják, hogy legyen az ünneplés onnintitit, mely a helyzet komolyságának megfelelő s a nemzet óhajai és aggodalmait egész loyaltással, de egyszerűen nyilatgatással s maguk teljességében juttassa el a fejedelmi trón számolyához.

Két körülmény az, hogy a nemzet kinos nyugtalanságban van a bevégzett tények politikai és pénzügyi hatása és Bosznia és Hercegovina megszállásának tartama és végcélja felett. A nemzet ezen aggodalmait nem lehet elhallgatni a nemzet képviselőinek, ha fejedelmének színe elő járul. Nyiltág és loyaltitás nem ellentét, de egymást kiegészítő fogalmak: s az, a ki elzárna újat annak, hogy a fejedelmek kilölleg értenek s a népei óhajairól és érzületeiről, az nem lenne hasznos szolgálót a nemzetnek, trónnak és parlamentnek.

Igy fogván fel a folyamatban lévő vita és a választásfelirat természetét, önként következik, hogy szavazatommal csak oly választásfelirathoz járulhatok, a mely ezen óhajakat és aggodalmakat biven kifejezi és a követendő politika irányát megjelöli.

Mondanom sem kell, hogy ezen álláspontnál fogva, melyet ez idő szerint magamnak vallok, nekem csak két felirati javaslat közt lehet választásom. Az egyik az, melyet a t. egyesült ellenzék mutatott be; a másik az, melyet a ház bizottsága terjesztett elő. Nem vonakodom kijelenteni, hogy én a ház bizottsági javaslatának adom az első-öget.

Ugron Gábor legelőbb is Szapáry egyes állításaival foglalkozik s ellenében fenntartja a jogát az ellenzéknek, hogy gondjai közé sorozhassa a kabinet alakítását. A mostani felirati vita igen bizár, ugyanazon párt, mely a bizottsági javaslatot pártolja, különbözően fogja ezt fel. Aggodalmak s bizalmatlanságot fejeznek ki benne, s a kormány

bizalomnak veszi. A javaslatot insultusnak tekintti a korona iránt, a nemzet iránt egyaránt. Hegedüs ellen fordulva szemére hányja ezer vezér-czikket, melyeket mind azok mellett az eszmék mellett irt, melyeket ma is hirdet az ország, s szélső bal, s valamint akkor nem voltak azok izgatások, ugy ma sem azok, hanem jogos törekvés fátylái. Hogy pártjának egyes tagjai bejárlák az országot, hivatkozik arra, hogy az apostoloktól kezdve Wesselényiig mindig voltak olyanok, kik eszméjök terjedését ily uton eszközölték. Ha Wesselényi s társai nem járják be Erdélyt, izgatva az „Unió” eszméjét a közvéleményt, [ma sem volna meg az unio.

A miniszterelnök beszédére törve át, hosszasan fejtegeti a külügyi hivatalunk által követett politikát azt elítéli.

Pauler beszéde elején hosszas történelmi fejtegetést tartott a keleti kérdésről. Azután áttérve a kérdés jelenlegi stádiumára, az okkupációt védte. Európa adta erre a mandátumot — úgy mond — mert az okkupáció ép úgy megfelel a monarchia, mint Európa érdekeinek. Hogy a monarchia nézve nem káros, ennek bizonyításul idézi Beaconsfield, Laveleye, Castellar, Gambetta állításait. Továbbá annak kimutatására, hogy az okkupáció ténye oroszellenes, elősorolja, hogy a délszlávok mennyire ellenzik azt. A miniszteri felelősséget hosszasan elemző, s azt mondja, hogy ő, mint a kabinet tagja, felelős a politika általános irányáért, de nem felelős a politika valóslításán minden egyes mozzanatáért. Tízutesen jezlő a horvátok s az okkupáció közötti viszonyról s azzal végző beszédét, hogy Kauniz babérjai nem lehetnek gróf Andrássyra nézve csabítók, mert Lengyelország felosztása embertelen s erkölcselsten tett volt, melynek kezdeményezését Mária Terézia királynő Kaunizhoz intézett levelében megbélyegző.

Pauler beszédének második fele nagy hatást tett. Zajosan éljenek, tapsolták s midőn szavait befejezte, a miniszterek a három Tisza és sok más képviselőt kezet szorított Paulerrel.

Szilágyi Dező a parlamenti forma érdekében nem tartja megengedhetőnek, hogy a miniszterium bejárja oly javaslattal, mely ellentétes magyarázatokat tűr meg. Ilyen fölirat a helyzet tisztázásához semmivel sem járul. Külügyi politikánkról szólnak, az bizonyítja, hogy folytonosan mesterségesen gyöngítetjük Törökország tekintélyét, s hogy az események megindítója voltunk, melyeket most természeti eseményeknek, természeti tümenényeknek akarnak fölűntetni.

A foglalás államiságunkat, lakármit mondanak is, fizikailag és erkölcsileg gyöngíteni fogja s semmiesetre sem fogja magával hozni a hármast: az orosz hatalom terjeszkedésének megállítását, Törökország fentartását s azt, hogy a balkán-félszigeti szlávok ne nézzenek minket ellenségeiknek.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! (Főlkáltások a szélső baloldalon: Holnap! Halljuk! a jobboldalon.) Méltóztatassanak meggyőződére lenni, hogy ha a t. ház iránti tiszt letem nem volna elég ok rá, még a magam iránti tekintetek is tartóztatának attól, hogy most e házban beszédet tartani akarjak, de az előttem szólott t. képviselő beszédének van egy pontja, melyre nézve mindjárt, azonnal nem nyilatkoznom annyit tenne, mint éppen azon vádat érdemelnem meg, melyet ő ellenem megérdemeltlenül emelt. (Halljuk!)

A képviselő beszédem vég passzusából valamely mysticus dolgot, valamely istem tudja melyé körig fölmenő — mint ő, ha jól emlékszem, mondá — gyanut keresett. (Ellenmondás balról.) Azt monddta, hogy nyilatkozatom a nyanyar, — talán nem is gondoltam meg, hogy hova viszi. Én, t. ház, ma is azt tartom, a mit beszédemben mondtam, hogy egy és ugyanazon alapról lehet jó és lehet rossz irányban is kiindulni.

De, hogy midőn ezt mondtam, ebben valami titokzérőség legyen, én azt belátni képes nem vagyok, mert parlamentarismus mellett éppen ugy lehet az én felfogásom szerint rossz irányban indolni, mint a hogy eddig a politika parlamentarismus mellett is legalább a mai perczig — hogy ezental hogy lesz, nem tudom — a többség által támogatva, a képviselő ur nézete szerint rossz irányban vezetett a kormányfőriak által. Ne méltóztatassanak tehát ott, a hol tisztán fekszik a dolog, isten tudja miféle homályos feltételek után keresgélni, (Nyugtalanság balról. Halljuk! jobbról.) mert én igen is lehetőnek tartom, hogy éppen előttem szólott képviselő ur és elvrokonai lesznek azon kormány, mely parlamentarisan ugyan, de szerintem rossz irányban fogják vezetni a politikát és azért azután, hogy rossz irányban vezetik, ők lesznek felelősek. (Helyeslés jobbról)

Elnök: Az ülést bezárom; a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésben folytatjuk a ma félbeszakadt tárgyalást.

Az ülés végződik 2 óra 40 perczkor.

Az osztrák delegatió ülése.

Az osztrák delegatió tegnapi délután d. e. 11 órakor ülést tartott, melyet Coronini gr. elnök nyitott meg. A kormány részéről jelen voltak Andrássy, Hoffman és Pöckh. A megnyitás után tudatta a tagokkal a királynő főudvarmesterétől érkezett táviratot, melyben ő felsége köszönetet mond a delegatió névnapj üdvözlésért.

Ezután minden vita és változtatás nélkül megszavaztatott a közös pénzügyminiszterium, közös számvéviszék költségvetése és Schwarz Senborn báró rendkiv. követ s meghatalmazott miniszter pensisja.

A napi rend megkezdése előtt a delegáció néhány tagja által Andrássy grófhöz interpelláció intéztetett azon hírekre nézve, melyek az orosz-török konvenczióra s Oroszországnak keleten való magatartására vonatkoznak.

HEGEDÜS SÁNDOR BESZÉDE

a választásfelirati vitában november 18-ikán.

(Vége.)

Azonban ezzel még mindig nem igazoltam, hogy tulajdonképen mi a különbség a 21-es bizottság és az egyesült ellenzék választásfelirata között. Én ezt megletem, nem ugyan magában a javaslatban, hanem gr. Apponyi beszédében. Gr. Apponyi azt mondja — nagy elismeréssel szólnak javaslatunkról — mit ér mindez, ha akarattal nem növi ki magát. Megvallom, hogy a mily jelentékeny ember vagyok, ép oly határozott akaratot szeretek kifejtetni. (Egy hang a baloldalon: Isten tartsa meg soká! Hegedüs meghajtja magát. Nagy derűtlenség) mindenütt a hol annak helye van. Én t. ház, én akartam magamnak megmagyarázni Apponyi Albert gr. akaratának értelmét, de láttam azt, hogy politikai célt nem tűz ki, vagy legalább nem határozottan eltérő attól, melyet a 21-es bizottság kifejez. Nem láttam azt a bizottságtól eltérő garantákat, melyeket az alkotmány és pénzügy érdeke megóvása végett követel; többet annál nem követel; sőt talán nem veszi rossz néven, ha azt több praecisióval és határozottabban látom a 21-es bizottság javaslatában mindez kifejezve. Mi következik tehát ebből? Hogy ha ő azt mondja, hogy a nemzet akaratára vonja ki magát, ez nem csak azt teszi, hogy csak a garanták létesíttessenek, mert ezt mi is akarjuk, hanem többet tesz, azt teszi, hogy az ő kedvéért egy kormány és pártválságot idézzünk elő. (Belkiáltások balról: Hát nincs?) és megvallom őszintén, hogy sokkal több előzeretettel viseltetem ez iránt a kormány iránt, hogy sem helyzetét megváltoztatni (Felkiáltások balról: Elhiszszük. Nagy zaj.) ne kívánám és így én egész őszintén megmondom, kész volnék az ő nagy akaratát csekély tehetségem szerint még nagyobb növesztani, ha tudnám azt, hogy mi célra? Mert az ellenzéki padokról az imént elmondott követelések több garantát nem adnak és ugy, hogy mi joggal követelhetik a többségtől az adbeciót, azt nem értem. (Derűtlenség balról.) Épen azért t. ház, minthogy én — eltekintve a tulzást, az igazl-mak által felhozott vádakát — a garantákat letéve látom a 21-es bizottság javaslatában, én azon tul menni nem akarok. Nem tagadom azt, hogy még nagyobb aggodalmak, hogy még nagyobb bizalmatlanság és ekkeseredés legyen az országban szerte szét, de már ezeket nem következtettem objectivitással az eseményekből, mert az eseményekből eddig csak annyit lehetett következtetni, hogy gondoskodni kell a bekövetkező káros következmények megakadályozásáról. E gondoskodásnak ad kifejezést a 21-es bizottság javaslatában. De azok a vádak, a melyek hirdetik, hogy már most minden káros eredmény bekövetkezett, azok a vádak, a melyek ott is cselekvést tulajdonítanak a kormánynak és oly cselekvést, hol és a melyben semmi része, a hol nem is lehet része; azok a vádak, a melyek az alkotmányt, az országot megromlottnak jelentik ki, nem igen nagy hitelünkre válnak Európában; az azok a vádak a én meggyőződéseim szerint oly tulzatosak, hogy azoknak a trón előtt kifejezést adni nem lehet (Egy hang: Szálly!) Szálly képviselő ur nem ment tul e határon, midőn beszélt a bekövetkező veszélyekről, a bekövetkező bajokról. (Nagy derűtlenség a bal oldalon.) Ezek a vádak egyfelől nem az eseményekből folynak, hanem ellenzéki izgatás eredményei. (Ellenmondás balról.) Beszámotot kérek, a mennyiben elismerem létezőnek az aggodalmakat, föllemek, épen oly határozottsággal kell azt mondanom, hogy tulzások a vádak, s határozottan ellenzéki izgatások eredményeinek lehet mondan.

Mert t. ház, e tekintetben igen ártatlan az egyesült ellenzék, hanem azon atcióban, azon tevékenységben, a legnagyobb rész a független pártot illeti meg. És hogy idézik elő azt? Most én azt hiszem, hogy mindezekkel a tényezőivel a helyzetnek tisztában kell lenni. Minden politikai tulzás, minden szenvedés és szenvedély felszágázását rátolják a kormánynak a soproni községtől a halasi legelőig, Makótól Jeruzsálemig, vagy legalább Konstantinápolyig minden létező vagy képzelt sérelmet kigondolnak s felírják azon különböző czég alá, hogy nem kell közügy, nem kell közös vámtérület, nem kell közös hadsereg, nem kell okkupáció.

Eztős Károly: (közke szól) Ezek a bihari pontok. (Derűtlenség balról.)

Hegedüs Sándor: Nem úgy ezek a szenvedélyek, vagy nemcsak az új események által előidézett szenvedélyek ezek, régi, csak folyton fokozott szenvedélyek. És ha még lenne szó más egyébről, még arra is az lenne írva, hogy nem kell ez és nem kell ez; ugyanazon szenvedélyek, ugyanazon vádak. És folytonosan azt hangsúlyozzák,

hogy az ország közvéleménye nyilvánul. Igen, de a közvélemény nem áll azon hőfokon, miként hogy Apponyi képviselőtársam szavaival éljek, melyen a szélső feltűntetni iparkodott, mert ez már valami mesterséges, nem józan, nem valódi igaz, hogy abból növi ki magát, igaz, ugyanazon tárgyakból, ugyanazon okokból, eredményekből származik, melyek a való aggodalmak alapjait képezik, fokozottabb követelményekkel és ellenállhatlanabb hűvvel. (Igaz! ugyan! jobb felől.)

Önök négyen-ötön bejárlák az országot; Figaro itt, Figaro ott; szélsőbal mindenütt. (Zajos derűtlenség jobbfelől.) Ugyanazon szónokok szerepelnek Szegeden, Debreczenben és mindenütt, megírják a feliratokat s behozzák a házba, mint kérévényeket. (Derűtlenség jobbfelől.) Természetesen, hogy ezekből aztán morzsálok jutnak az egyesült ellenzéknek is; de ők már ezekhez glació-kesztyűvel nyulnak. Így a vád alá helyezési indítványokkal megszavazták napirendre kitűzését, de tudták, hogy tárgyalás alá nem kerül, s nem kell kifejtanők azon okokat, melyekből jogi alapon törvényeinkből igazolni tudnák a vád alá helyezést. És mikor aztán a közvélemény fel van forralva, akkor azt mondjuk, hogy a kormány és politikája el van ítélve, abdikáljon a kormány. Természetesen a választások tökéletesen ellenkező bizonyításnak.

Már most az a kérdés, hogy a külpolitikában az új törvényhozás útján, ugy a mint a választásokban nyilvánult, s józan vélemény érvényesüljön-e, vagy pedig azon tulzott szenvedélyek, azon tulzott izgatások, melyeknek önök szolgálnak eszközül, melyeknek önök eszközt, s egyszersmind alkalmat szolgáltatnak.

Én azt hiszem, hogy e tekintetben különösen a külpolitika iránt a parlamentarismus legelső kötelessége saját belátását érvényesíteni és nem azon többség adbecióját követelni, mely a legnehezebb és a legszabadabb választások után jött létre. (Zajos ellenmondások bal és szélsőbal felől.)

Annak a pártnak, mely ily többséget mutat fel, a történet és önmaga előtt bűn abdikálnia. Elfogadom a felirati bizottság javaslatát. (Élénk zajos helyeslés jobbfelől.)

Az olasz király elleni merénylet.

A nápolyi merényletről írja a „Nat. Ztg.”: A császárnak elleni két s a spanyol király elleni merényletet most egy másik követte Olaszország királyá ellen. „Ez a királyok sorsa”, mondta volt utólag a koronaherceg a második merénylet után, midőn a saját biztonságára tervezett néhány rendszabályt visszautasított. Ez a mondás egyre komolyabb és iszonyatosabb jelentőséget nyer. Azt bebizonyítani, hogy létezik nemzetközi összeesküvés, melynek célja az európai uralkodókat legyilkolni, még senkinek sem sikerült.

De ép oly kevés lehet tagadni az ilyen összeesküvés lehetőségét, mint a hogy nem lehet azt állítani, hogy valami olyan tény forog fenn, mely csakis ezt a magyarázatot engedi meg. Hödel, Nobiling s a spanyol Moncasí bűntette tulajdonképeni indokait illetőleg teljes titok maradt; az egyének közt a legrejtélyesebb Nobiling egyéniségevel és utazásaival alkalmas is volt nemzetközi összeköttetések létesítésére. A vizsgálati iratoknak titokban tartása még Nobiling halála után is azt sejteti, hogy talán a vizsgálat ezen irányba indokolja a bíróság titkolódását. De ha nem léteznék nemzetközi összeesküvés a király-gyilkosságra, az a mérgezés, az a lelki betegség, mely ilyen bűntényekre csábít, egész Európában el van terjedve. Csak néhány nappal ezelőtt küldték az európai sajtónak a felhívást Nobiling egylett alakítására Livornóban. Akkor azt mondták, hogy az egész csak mystifikáció. Meg kell vallani, hogy ha a dolog tréfa volt is, a tréfa nagyon bakó és banditaszerű; hogy a komolyság sincs távol onnan, a hol ilyen tréfát űznek, azt mondja a nápolyi merénylet. Római levelezőnk már régebben utalt az olasz pártéletben mutatkozó aggodalmas tünetekre. A Barsanti egylet egy olyan ember nevével, a ki megölte ezredesét. A vérszapot itt is határozottan érezhetni.

A Nápolyban elfogott egyének közt van a Censeur lap egy szerkesztője Mellillo is, ki már 1870-ben Passamentével, a merénylet elkövetőjével Salernóban lázító falragaszok terjesztése miatt elfogott. Azon kereskedőnél, kinél Passamente a kést vette, még több hasonló kést találtak. Aosta herceg Zanardellivel, a ki ma érkezett meg Rómába, az indóházban érkezett. Az Orsini-bombázó Florenzenben történt eset mély mozgalmat idézett elő.

Cairol még ágyban fekvő beteg, csak 2—3 nap mulva kelhet fel. A börtönbe vetett Passamente király-gyilkos még mindig azt mondja, hogy nincs büntetés s nagy cynismussal felel. A Nápolyban elfogottak között van egy Ciccarese nevű egyén, a ki a király megérkezésének napján így szolt: „Ma este, vagy holnap regenségünk lesz.”

A lembergzi zavargás.

A lembergzi zavargásról írják a hó 17-kéről: Gomolinszky n a jelzőlogban hivatalnok s Cossza rendőrbiztoson kívül még több tanuló is meghalt a zavargásban szenvedett sebesülések következtében. Mert a rendőrség, Cossza vezetés alatt,

